

NECESITATEA REINTRODUCERII VOTULUI DELIBERATIV LA ASISTENȚII JUDICIARI

Marius DRĂGHICI

Title: THE NEED FOR THE REINTRODUCTION OF THE DELIBERATIVE VOTE FOR JUDICIAL ASSISTANTS

Abstract: The paper tries to describe the need to reintroduce the deliberative vote for the assistants during the deliberation session as part of the very *raison d'être* of this institution as the initial Romanian legislator thought. In writing the article I did not use too much material or the poor doctrine in this area, but they are simply reflections, whose legal validity, do not fall to be exhaustive.

Keywords: deliberative vote, judicial assistants, law

[”...asistenților judiciari le este asigurat un statut similar cu cel al judecătorilor”¹.]

Nu o să mai intru în detalii privind istoricul instituției asistentului judiciar² la noi în țară ori în dreptul comparat, deoarece s-a mai scris³ în această privință. O să încerc să creionez necesitatea reintroducerii votului deliberativ pentru asistenții în cadrul ședinței de deliberare ca parte din însuși rațiunea de a fi a acestei instituții astfel cum a gândit-o legiuitorul român inițial. În redactarea articolului nu m-am folosit de prea multe

---

¹ Curtea Constituțională, Decizia nr. 489/2017.

² În continuare ”asistent, asistentul, asistenții, etc”, pentru economia textului.

³ Vezi, Mihai Pașca, Asistenții judiciari. Considerațiuni, aprecieri și argumente de drept și de ordin practic privind valorificarea expertizei profesionale și necesitatea completărilor statutare. Corespondent comparativ și instituțional european, *Universul Juridic* nr. 12/2016; Ovidiu Arbureanu, Considerente privind necesitatea reformării instituției asistentului judiciar, 2015, pe site-ul: juridice.ro, Marinela Cioroabă, Daniel Crețu, Reflectii privind evolutia si perspectivele institutiei asistentilor judiciari, 2010, pe site-ul: juridice.ro, Vărtan Raluca Maria, coordonator conf. univ. dr. Sebastian Spinei, Referat: Instituția asistenților judiciari, Facultatea de Drept, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu., Marinela Cioroabă, Cristina Duvlea, Observatii pe marginea compunerii completului de judecata in litigiile de munca, 2010, pe site-ul juridice.ro, articol identic cu cel scris de Pantelimon Manta, Specializarea completelor de judecată care soluționează conflictele de muncă și asigurări sociale, *Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice*, nr. 3/2014.

materiale și nici de paupera doctrină în acest domeniu, ci pur și simplu sunt niște reflecții, ale cărei valențe juridice, nu au căderea de a fi exhaustive.

Aspru criticată⁴ de-a lungul timpului instituția asistentului judiciar prin însuși actul inițial de înființare a avut încă de la început rațiuni moderne, europene, făcând parte din procesul de modernizare a țării noastre și implicit a sistemului judiciar, care parcurge un proces de îmbătrânire. ”Prin reglementarea soluționării conflictelor de muncă în prima instanță în completele alcătuite dintr-un judecător și doi asistenți judiciari s-a dat expresie dialogului social principiul dominant al legislației muncii interne și internaționale contemporane, consacrand principiul tripartitismului, legislația română s-a aliniat standardelor occidentale în materie acest sistem tripartit⁵ fiind practicat în multe dintre statele europene”⁶.

Asistentul judiciar este o persoană care participă la compunerea⁷ completelor de judecată în cauzele privind conflictele de muncă și asigurări sociale, ei se bucură de stabilitate pe întreaga durată a mandatului și se supun numai legii, un element evident de imparțialitate contrar afirmațiilor din decizia nr. 322/2001 a Curții Constituționale⁸ în care spune că: ”Participarea asistenților judiciari la judecarea cauzelor, cu vot deliberativ și - ținând seama de compunerea completului de judecată - cu posibilitatea de a-l majora pe judecător, este contrară principiului imparțialității justiției, deoarece ei nu sunt, asemenea judecătorilor, în slujba legii, ci reprezintă

---

⁴ Vezi Dragoș Călin, Horațius Dumbrovă, Discuții asupra constituționalității art. 55 alin. 1 și 2 din Legea nr. 304/2004, Revista forumul judecătorilor nr. 1/2009, Mariana Vârgă, Cum se reflectă autoritatea judecătorească în lumina Constituției actuale?, 2016, pe site-ul: juridice.ro, autoarea spune despre asistenții judiciari că aceștia sunt: (auxiliari ai justiției, care nu sunt investiți cu „putere de stat”) și ”În statele cu guvernele democratice, aceste categorii profesionale fac parte din categoria simplilor „consilieri” sau referendari, auxiliari ai judecătorilor, fără putere jurisdicțională, ca și asistenții judiciari” concluzionând că ”considerăm că aceștia ar trebui să fie numiți doar pentru o perioadă de 2 ani, după modelul francez și să fie remunerați de Patronate sau Sindicate”, a se vedea și: <https://www.juridice.ro/461848/cum-se-reflecta-autoritata-judecatoreasca-in-lumina-constitutiei-actuale.html>, de exemplu profesorul Șerban Beligrădeanu spunea despre asistenți judiciari: ”*obscuri juristi, simpli licențiați în drept... fără nici o pregătire specială ca judecători*”.

⁵ Cu privire la tripartiția puterilor în stat vezi: Marius Drăghici, Despre spiritul legilor. Montesquieu în istoriografia filosofică românească, editura Universității de Vest, 2020.

⁶ Propunerea legislativă pentru modificarea art. 20 alin. 5 din Legea 51/1995.

⁷ Art. 426 alin. 2 din Noul cod de procedură civilă: ”...în compunerea completului de judecată intră și asistenți judiciari”.

⁸ Despre aceasta în contextul în care România a fost condamnată la CEDO în cauza Kovesi împotriva României, s-a afirmat: ”Credibilitatea CCR, afectată oricum de unele decizii controversate luate în ultimii ani, este acum și mai puternic zdruncinată”, vezi <https://www.presidency.ro/>.

organizații interesate în modul de soluționare a cauzelor la judecarea cărora participă”. Să înțelegem deci că asistentul nu este în slujba legii și nici imparțial? Evident că nu este așa, din contră asistentului îi sunt recunoscute prin lege organică⁹ drepturile, dar și obligațiile corelative, acesta supunându-se numai legii, iar imparțialitatea ține mai mult de conștiința umană a fiecărui individ, decât de numirea în funcție. Consiliul Europei a recomandat: ”Părțile care vin în fața instanței se așteaptă să găsească imparțialitate nu doar din partea judecătorului care le soluționează cauza, dar și din partea asistentului judiciar care îl ajută pe judecătorul căruia i s-a încredințat acel dosar. Prin urmare, asistenții judiciari au datoria să aducă la cunoștință existența unui conflict de interese”¹⁰ ceea ce ne conduce cu gândul la ideea că Uniunea Europeană prin instituțiile sale a intuit foarte bine rolul imparțialității avute de asistentul judiciar, într-o opinie foarte recentă¹¹, aflată în opoziție cu Decizia Curții Constituționale care are deja două decenii fiind inactuală vremurilor și instituției asistentului judiciar în cadrul instanței judecătorești. Or, ”Asistenții judiciari au un dublu rol: fac parte din administrația judiciară, dar totodată ajută judecătorii să își îndeplinească obligațiile de independență. Prin urmare, respectarea și promovarea independenței judiciare este o datorie importantă a asistenților judiciari”¹², în consecință asistenții judiciari nu au un *judgment and decision making* (efect de ancorare) asupra judecătorilor.

Decizia¹³ nr. 322/2001 a Curții Constituționale este în prezent vetustă¹⁴ deoarece nu se mai aplică dispozițiilor legale în vigoare¹⁵, în

---

⁹ Legea nr. 304/2004.

¹⁰ Consiliul Europei, Avizul CCJE nr. 22, Rolul asistenților judiciari, Strasbourg, 2019.

¹¹ Consiliul Europei, idem.

¹² Consiliul Europei, ibidem.

¹³ Bineînțeles că deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, dar trebuie să țină cont și de realitățile vremii, în prezent drepturile asistentului sunt aproape inexistente, dar s-a dovedit că Curtea Constituțională dă rateuri, elocvent este cazul Kovesi împotriva României unde Curtea Europeană a Drepturilor Omului desființează pur și simplu decizia Curții Constituționale.

¹⁴ Ea se aplica unor privilegii avute de asistenți în niște vremuri în care această instituție a asistentului judiciar era cu totul nouă și în sine neînțeleasă exhaustiv de Curtea Constituțională și nici de alte instituții fundamentale ale statului, pentru a vă contura o opinie redăm esența Deciziei nr. 322/2001 a Curții Constituționale care a dus la pierderea votului deliberativ avut de asistenții judiciari: „Participarea asistenților judiciari la judecarea cauzelor, cu vot deliberativ și - ținând seama de compunerea completului de judecată - cu posibilitatea de a-l majora pe judecător, este contrară principiului imparțialității justiției, deoarece ei nu sunt, asemenea judecătorilor, în slujba legii, ci reprezintă organizații interesate în modul de soluționare a cauzelor la judecarea cărora participă. Pe de altă parte, asistenții judiciari nu prezintă garanțiile de independență stabilite

sensul că asistenților judiciari, în prezent li se aplică absolut toate interdicțiile și incompatibilităților magistraților și ”li se interzice să exercite alte funcții publice sau private ori să facă parte din partide politice” acest fapt este dovedit recent printr-o decizie¹⁶ a Curții Europene a Drepturilor Omului care prevede *expressis verbis*: ”Asistenții judiciari sunt supuși acelorași obligații, restricții și reguli privind conflictele de interese care se aplică judecătorilor și procurorilor”. De facto aceasta a fost fraza primordială ce a stat la baza eliminării votului deliberativ al asistenților: ”astfel, ei nu sunt inamovibili și nici nu li se interzice să exercite alte funcții publice sau private ori să facă parte din partide politice”, or, în prezent nu mai subzistă astfel de drepturi, asistentului aplicându-i-se aceleași incompatibilități cu cele ale judecătorului¹⁷. Curtea europeană a drepturilor omului s-a exprimat foarte clar în cauza Luka împotriva României reiterând în numeroase rânduri necesitatea și eficacitatea asistenților și rolul lor ineluctabil în funcționarea justiției cu eșafod social, astfel: ”Analizând circumstanțele speței, Curtea reamintește că existența unui colegiu cu o componență mixtă, care include magistrați, funcționari publici sau reprezentanți ai grupurilor de interese nu reprezintă în sine o dovadă de parțialitate... Curtea nu poate nega avantajul de care instanțele colegiale cu componență mixtă, judecătorii profesioniști și neprofesioniști beneficiază în cadrul litigiilor în domenii unde experiența acestora din urmă este necesară pentru a soluționa chestiuni specifice care pot să apară. Acestea sisteme judiciare, bazate pe principiul asesorilor, în special instanțele însărcinate cu

---

prin Constituție în cazul judecătorilor. Astfel, ei nu sunt inamovibili și nici nu li se interzice să exercite alte funcții publice sau private ori să facă parte din partide politice. În aceste condiții asistenții judiciari pot fi expuși ingerințelor, presiunilor și influențelor din partea organizațiilor pe care le reprezintă, a partidelor din care eventual fac parte sau a altor factori străini actului de justiție. Cu alte cuvinte asistenții judiciari nu sunt independenți, iar lipsa lor de independență afectează însăși independența justiției. Numiți în funcție de către ministrul justiției și având [...] statut de funcționari publici, asistenții judiciari nu pot îndeplini în activitatea lor la instanțele de judecată, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile Constituției, decât o activitate de asistență la soluționarea de către judecător a cauzelor privind conflictele și litigiile de muncă, cu vot consultativ în luarea hotărârilor, iar nu o activitate de judecată, rezervată prin Legea fundamentală exclusiv judecătorului.”

¹⁵ În prezent drepturile avute de asistenții judiciari au suferit o amputare evidentă, dar *illo tempore* a fost sancționată de Curtea Constituțională.

¹⁶ Este vorba de cauza Constantin Elisei-Uzun și Adrian Vlad Andonie împotriva României, 2019.

¹⁷ Legea 303/2004, art. 5 alin 1) : ”Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, în condițiile legii”.

soluționarea conflictelor de muncă, există într-o serie de state părți la convenție. Dacă faptul că magistrații neprofesioniști profesază într-un tribunal nu este, în sine, contrar art. 6, principiile stabilite în jurisprudență cu privire la independență și imparțialitate se aplică magistraților neprofesioniști, ca și magistraților profesioniști”¹⁸.

Or, dacă ”dispozițiile în vigoare ale art. 110-115 din Legea nr. 304/2004 conțin o serie de reglementări prin care asistenților judiciari le este asigurat un statut similar cu cel al judecătorilor”¹⁹ atunci ar trebui să li se confere cadrul legal în care aceștia să se poată exprima prin luarea unei decizii egale ca și forță juridică cu ceilalți participanți la deliberare, pentru echidistanță în fața cetățeanului-justițiabil, iar aceasta ar trebui să fie necesarmente votul deliberativ în cadrul deliberării hotărârilor, deoarece decizia Curții Constituționale prin care li s-a răpit dreptul la votul deliberativ asistenților, a fost aplicată la un moment dat în care aceștia din urmă aveau într-adevăr mai multe drepturi și puteau deveni ușor incompatibili cu statutul magistratului, dar acum în condițiile actuale asistentul este aproape identic cu magistratul în ceea ce privește obligațiile și incompatibilitățile, dar și depunerea efortului psihic și fizic în redactarea²⁰ hotărârilor judecătorești, iar salariul²¹ asistentului²² este la nivel de judecătorie nu de Tribunal²³ unde prestează efectiv. Ceea ce se întâmplă în prezent nu este deloc moral, în Templul justiției asistentul este marginalizat, deoarece nu are un statut²⁴ care să-i confere stabilitate și ceea ce este și mai

---

¹⁸ <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Cauza-Luka-impotriva-Romaniei.pdf>

¹⁹ Curtea Constituțională, decizia 489/2017.

²⁰ Art. 40 alin. 3 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești: ”Când în compunerea completului de judecată intră și asistenți judiciari, președintele completului îl va putea desemna pe unul dintre aceștia să redacteze hotărârea”.

²¹ Consiliul Europei, Avizul CCJE nr. 22, Rolul asistenților judiciari, Strasbourg, 2019, ”Cu cât asistenții lucrează mai mult în instanțe, cu atât mai important este ca munca lor să fie remunerată corespunzător. Nu doar că valoarea muncii asistenților judiciari ar trebui să fie apreciată în mod corect, dar riscul de corupție ar putea apărea dacă nu sunt plătiți suficient”.

²² Consiliul Europei, idem., ”În unele țări pot fi judecători de la instanțele de primul sau al doilea grad de jurisdicție care funcționează ca asistenți judiciari pentru o perioadă limitată de timp înainte de a se întoarce la instanțele lor. În perioada în care funcționează ca asistenți judiciari judecătorii își păstrează statutul de judecători la instanțele de la care provin.

²³ Consiliul Europei, ibidem., ”Statele membre ar trebui să asigure o finanțare corespunzătoare pentru angajarea unui personal calificat în instanțe, inclusiv – acolo unde sunt angajați - a asistenților judiciari (par. 13)”

²⁴ Consiliul Europei prin Consiliul consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) în avizul CCJE nr. 22 (2019), despre rolul asistenților judiciari, spunea: ”Rolul și atribuțiile asistenților judiciari trebuie să fie recunoscute de către statele membre. Unele state membre au reglementat relațiile de lucru dintre judecători și asistenții judiciari prin lege sau

important nu are cui să i se adreseze, deoarece după ce este numit în funcție de Ministrul justiției, trebuie să se descurce pe cont propriu fiind undeva între Ministerul justiției și Tribunal, adică *nowhere*²⁵.

Deși majoritatea statelor civilizate le conferă asistenților un rol important²⁶ constituit mai mult din drepturi decât din obligații, la noi instituția aceasta a asistentului care nu mai este deloc *relativ recentă*, are mai mult obligații constituite preponderent din incompatibilități, cu alte cuvinte singura funcție pe care o mai poate ocupa asistentul este cea de cadru didactic în învățământ superior. Or în condițiile actuale ale legii învățământului și a autonomiei universitare este aproape imposibil de acces în acest domeniu.

Datorită faptului că asistentul intră în compunerea²⁷ completului de judecată și depun jurământul conform magistraților, cred că ar trebui să se revină la votul deliberativ avut în trecut de asistenți, deoarece prin nefericita decizie²⁸ a Curții Constituționale li s-a răpit un drept fundamental, anume acela de a se exprima obiectiv și imparțial prin vot deliberativ pe un dosar studiat cu temeinicie, decizia în cauză a fost aplicată pentru niște vremuri în care asistentul se putea găsi în situația incompatibilității și a unor ingerințe exterioare, în prezent nu mai poate fi vorba de așa ceva deoarece nu mai beneficiază de acele drepturi. În actualele condiții deși asistentul studiază²⁹

---

regulament intern. Statele membre ar trebui să identifice punctele critice ale relației dintre judecători și asistenții judiciari și să găsească cele mai bune căi să le rezolve. Pentru a realiza acest lucru pot recurge la regulamente, standarde și recomandări sau coduri de conduită pentru relațiile dintre judecători și asistenții judiciari. Mecanismele juridice fără forță obligatorie și normele deontologice pot să contribuie, de asemenea, la evitarea conflictelor dintre judecători și asistenții judiciari și să explice, de exemplu, cum trebuie gestionată o incompatibilitate de caractere”, Consiliul Europei, *idem*.

²⁵ ”Rolul și atribuțiile asistenților judiciari trebuie să fie recunoscute de către statele membre. Unele state membre au reglementat relațiile de lucru dintre judecători și asistenții judiciari prin lege sau regulament intern. Statele membre ar trebui să identifice punctele critice ale relației dintre judecători și asistenții judiciari și să găsească cele mai bune căi să le rezolve. Pentru a realiza acest lucru pot recurge la regulamente, standarde și recomandări sau coduri de conduită pentru relațiile dintre judecători și asistenții judiciari. Mecanismele juridice fără forță obligatorie și normele deontologice pot să contribuie, de asemenea, la evitarea conflictelor dintre judecători și asistenții judiciari și să explice, de exemplu, cum trebuie gestionată o incompatibilitate de caractere”, Consiliul Europei, *ibidem*.

²⁶ În Franța sunt denumiți judecători sociali.

²⁷ ”Când în compunerea completului de judecată intră și asistenți judiciari”, art. 426 alin. 2 din Noul cod de procedură civilă.

²⁸ Decizia nr. 322/2001 a Curții Constituționale.

²⁹ Art. 40 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești: ”Asistenții judiciari sunt datori să studieze temeinic dosarele în cauzele la a căror

în profunzime dosarele nu are o abordare practică asupra lor deoarece are doar un vot consultativ, un fel de vorbă în vânt, deoarece doar opinia judecătorului³⁰ produce efecte juridice. Evident asistentul are dreptul de a face o opinie separată, dar aceasta nu are valoare juridică deliberativă, cel mult sentimentală. Nu aş dori să se adâncească şi mai mult discrepanţa între făuritorii justiţiei, deoarece aceştia trebuie să aibă aceleaşi simţăminte³¹ în luarea unei decizii, capitale uneori, ce priveşte îndeosebi soarta omului, de aceea trebuie să se revină asupra deciziei votului deliberativ³² al asistentului judiciar, aceasta ar conferi stabilitate şi obnubilare actului de justiţie.

Deşi are un rol primordial în actul de justiţie, asistentul după zeci de ani în slujba justiţiabilului şi a justiţiei strict specializată, acesta activând doar în cadrul completului specializat pe litigii de muncă şi asigurări sociale, este pe deplin îndrituit ca un astfel de specialist în dreptul muncii şi asigurări sociale (pensiile) să poată, beneficia de pensia de serviciu, la care în condiţiile legislative actuale asistentul nu are dreptul. Deşi munca în acest domeniu este epuizantă, la finalul carierei nu beneficiază de pensie de serviciu ci doar de pensia comună³³ bazată pe contributivitate.

Cred că ar trebui conferite toate drepturile şi obligaţiile avute şi de ceilalţi magistraţi participanţi la actul de justiţie în cadrul completului specializat de litigii de muncă şi asigurări sociale, iar acest fapt l-a spus recent chiar Curtea Constituţională: ”în primul rând, reglementarea actuală a statutului asistenţilor judiciari conţine suficiente elemente care să asigure respectarea de către aceştia, în participarea la actul de justiţie, a unor minime criterii de obiectivitate. Astfel, dispoziţiile în vigoare ale art. 110-115 din Legea nr. 304/2004 conţin o serie de reglementări prin care asistenţilor judiciari le este asigurat un statut similar cu cel al judecătorilor.

---

soluţionare participă, să respecte programarea şedinţelor stabilită de preşedintele tribunalului şi să se conformeze dispoziţiilor date în aplicarea legii şi regulamentelor”.

³⁰ ”Judecătorii, totodată, trebuie să aprecieze şi să respecte contribuţia importantă pe care asistenţii judiciari o aduc la funcţionarea instanţei”, Consiliu Europei, op.cit.

³¹ ”Judecătorii şi asistenţii judiciari ar trebui să respecte şi să aprecieze rolul şi atribuţiile fiecăruia dintre ei”, Consiliul Europei, op. cit.

³² Aceasta se poate realiza foarte simplu, prin voinţa legiuitorului, în contextul în care s-a afirmat: ”CCR are obligaţia de a revizui de îndată nu numai decizia referitoare la revocarea doamnei Kövesi, dar şi orice alte decizii luate în considerarea unor simple declaraţii, fie ele şi politice” vezi <https://www.presidency.ro/>.

³³ Consiliu Europei, op.cit., ”asistenţii judiciari pot rămâne pentru o perioadă lungă de timp sau chiar până la pensionare. Această din urmă variantă se întâlneşte în ţările în care funcţia de asistent judiciar este concepută ca o treaptă în ascensiunea spre funcţia de judecător. Dacă nu sunt angajaţi suficienţi judecători noi, asistenţii judiciari ar putea fi „blocaţi” în poziţia lor”.

Cele mai semnificative sunt acelea referitoare la condiția ca asistenții judiciari să fie licențiați în drept, dispoziția potrivit căreia aceștia se supun numai legii, la prevederea potrivit căreia dispozițiile legale privind obligațiile, interdicțiile și incompatibilitățile judecătorilor și procurorilor se aplică și asistenților judiciari sau aceea potrivit căreia asistenților judiciari li se aplică dispozițiile legale privind abaterile și sancțiunile disciplinare, precum și motivele de eliberare din funcție prevăzute de lege pentru judecători și procurori”³⁴.

Unii dintre cei mai mari specialiști ai dreptului constituțional cum ar fi Ion Deleanu sau civiliști ca Ioan Leș au afirmat, că cei care fac parte din structurile deliberative cum ar fi deci și completul de judecată, nu pot avea doar un vot consultativ³⁵, ceea ce ne conduce cu gândul că marii noștri constituționaliști, au avut viziunea genială de a conferi în continuare asistenților, dreptul la votul deliberativ în cadrul procesului de deliberare. S-au scris chiar și teze de doctorat în acest sens, iar concluzia a fost o propunere *de lege ferenda* în care sub atenta supraveghere a a unei somități în dreptul muncii, Al. Țiclea, s-au spus următoarele: ”credem că se impune, în considerarea acceptării ca litigiile de muncă ale funcționarilor publici să fie soluționate de instanțele specializate să judece conflictele de muncă, propunem reglementarea compunerii completelor pentru soluționarea atât în primă instanță, cât și în recurs a litigiilor în discuție cu participarea asistenților judiciari și acordarea unui vot deliberativ a acestora”³⁶.

De unde se poate desprinde cu ușurință ideea concluzivă că în cadrul completelor de conflicte de muncă și asigurări sociale, asistenților judiciari le este imperios necesar să li se acorde dreptul de a-și exprima opinia în sens deliberativ și nu consultativ cum este în prezent.

Bibliografie

Legislație

Legea 303/2004

---

³⁴ Curtea constituțională, decizia 489/2017.

³⁵ Ion Deleanu, Notă la Decizia Curții Constituționale nr. 322/2001 , în Pandectele Române, nr. 2/2001, p. 39, Ioan Leș, Implicațiile reformei constituționale asupra participării persoanelor din afara magistraturii la înfăptuirea actului de justiție, revista Dreptul, nr. 4/2004, p. 44-45, apud Gheorghiu Valeria, Reguli speciale de procedură în soluționarea conflictelor de muncă, Academia de Poliție “Alexandru Ioan Cuza”, București, p. 296.

³⁶ Vlad (Lasău) Iuliana Carmen, coordonator științific, prof. univ. dr. Alexandru Țiclea, Teza de Doctorat: Jurisdicția Raporturilor De Serviciu, Ministerul Afacerilor Interne, Academia De Poliție, „Alexandru Ioan Cuza”, București, 2016.

Legea 51/2005
Hotărârea Guvernului nr.616/2005
Noul cod de procedură civilă

Jurisprudență Curtea Constituțională a României

Curtea constituțională, decizia 489/2017
Decizia nr. 322/2001 a Curții Constituționale.

Practică CEDO

Cauza Luka împotriva României,
Constantin Elisei-Uzun și Adrian Vlad Andonie împotriva României, 2019
Cauza Laura Codruța-Kovesi împotriva Romaniei, 2020

Cărți

Marius Drăghici, Despre spiritul legilor. Montesquieu în istoriografia filosofică românească, editura Universității de Vest, 2020

Periodice

Consiliul Europei, Avizul CCJE nr. 22, Rolul asistenților judiciari, Strasbourg, 2019

Dragoș Călin, Horațius Dumbravă, Discuții asupra constituționalității art. 55 alin. 1 și 2 din Legea nr. 304/2004, Revista forumul judecătorilor nr. 1/2009

Gheorghiu Valeria, Reguli speciale de procedură în soluționarea conflictelor de muncă, Academia de Poliție “Alexandru Ioan Cuza”, București

Mariana Vârgă, Cum se reflectă autoritatea judecătorească în lumina Constituției actuale?, 2016, juridice.ro

Marinela Cioroabă, Cristina Duvlea, Observatii pe marginea compunerii completului de judecata in litigiile de munca, 2010, juridice.ro

Marinela Cioroabă, Daniel Crețu, Reflectii privind evolutia si perspectivele institutiei asistentilor judiciari, 2010, juridice.ro

Mihai Pașca, Asistenții judiciari. Considerațiuni, aprecieri și argumente de drept și de ordin practic privind valorificarea expertizei profesionale și necesitatea completărilor statutare. Corespondent comparativ și instituțional european, Universul Juridic nr. 12/2016;

Ovidiu Arbureanu, Considerente privind necesitatea reformării instituției asistentului judiciar, 2015, juridice.ro

Pantelimon Manta, Specializarea completelor de judecată care soluționează conflictele de muncă și asigurări sociale, Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, Nr. 3/2014

Vârtan Raluca Maria, coordonator conf. univ. dr. Sebastian Spinei, Referat: Instituția asistenților judiciari, Facultatea de Drept, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu

Websites

<https://www.presidency.ro/>.

<file:///C:/Users/User/Downloads/1170-4305-1-PB.pdf>

<https://www.senat.ro/Legis/PDF/2009/09L564FG.pdf>

<https://rm.coe.int/opinion-ccje-22-2019-ro/16809e3788>

http://www.utgjiu.ro/revista/jur/pdf/2014-03/02_Pantelimon%20Manta.pdf

<http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Cauza-Luka-impotriva-Romaniei.pdf>

<https://www.juridice.ro/461848/cum-se-reflecta-autoritatea-judecatoreasca-in-lumina-constitutiei-actuale.html>

<https://www.juridice.ro/130123/observatii-pe-marginea-compunerii-completului-de-judecata-in-litigiile-de-munca.html>

<https://www.juridice.ro/429749/romania-la-cedo-cauza-pendinte-elisei-uzun-si-andonie-discriminare-neacordarea-bonusului-de-loialitate-securitatea-juridica-si-procesul-echitabil.html>

[https://www.academiadepolitie.ro/root/studii/iosud/rezumateteze/2016/vlad/Rezumat%20teza%20VLAD%20\(LASLAU\)%20IULIANA.pdf](https://www.academiadepolitie.ro/root/studii/iosud/rezumateteze/2016/vlad/Rezumat%20teza%20VLAD%20(LASLAU)%20IULIANA.pdf)

Notes on the author:

Marius DRĂGHICI – PhD., judicial assistant.